

Rajavartiolaitoksen esikunta

10.02.2021

Valtiovarainministeriö

Lausuntopyyntö 16.12.2020; VN/22443/2020

Lausuntopyyntö hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen perusteista. Esi-tyksen tavoitteena on siirtyä yksittäisten yksikköjen ja toimintojen sijoittamista ja lakkauttamista koordinoivasta pistemäisestä toimintatavasta nykyistä vahvempaan ja pitkäjänteisempään uuteen toimintamalliin, joka pohjautuu valtioneuvostotasoiseen poikkihallinnolliseen suunnitteluun, ohjaukseen ja seurantaan. Lailla kumottaisiin laki valtion yksikköjen ja toimintojen sijoittamisesta koskevasta toimivallasta (362/2002). Rajavartiolaitoksen esikunta, joka samalla toimii sisäministeriön rajavartio-osastona, lausuu seuraavasti:

1 § Lain tarkoitus ja soveltamisala

Pykälän 3 momentin perustelujen mukaan lain soveltamisalaan kuuluva viranomai-nen vastaisi siitä, että palveluiden saatavuus on järjestetty 2 §:ssä säädettyjen tavoit-teiden mukaisesti myös sellaisen palvelutehtävän osalta, jonka se on siirtänyt lain so-veltamisalaan kuulumattomalle taholle. Hallinnollisen palvelutehtävän ulkoistaminen ei poista viranomaisen tämän lain mukaisia vastuita eikä siirrä sitä lain soveltamisalan ulkopuolelle, vaikka tehtävän hoitaja ei kuuluisikaan lain soveltamisalaan. Peruste-luista ei käy selkeästi ilmi, koskeeko viraston, kuten esimerkiksi Rajavartiolaitoksen vastuu myös valtion sisäisiä palvelun tuottajia, joille tehtäviä on ulkoistettu, jos ne kuuluvat omina kokonaisuuksinaan ehdotettavan lain soveltamisalaan toisen viraston tai ministeriön yhteydessä.

4 § Toimielin

Esiytyksen 4 pykälässä säädettäisiin toimielimestä, jonka tehtävänä olisi tukea valtio-neuvostoa suunnittelussa, seurannassa ja koordinaatiossa. Toimielin ei tekisi palvelu-rakenteen järjestämiseen tai toimintojen sijoittamiseen liittyviä päätöksiä. Toimieli-men toimintaa on vaikea arvioida annetuilla tiedoilla. Hallituksen esitykseen tulisi li-sätä valtioneuvoston asetuksen luonnos, josta kävisi ilmi toimielimen suunniteltu ko-koonpano ja tarkemmat tehtävät.

5 § Toimivalta

Laissa säädettäisiin ministeriön valtuudesta pidättää itselleen alaisensa viranomaisen päätösvalta yksikköjen ja toimintojen sijoittumispaikkaa ja yksiköissä annettavan palvelun saatavuutta koskevassa asiassa. Asian tulee olla ministeriön arvion mukaan merkityksellinen lain tavoitteiden tai valtakunnallisen suunnitelman kannalta. Ehdotettu säännös vastaisi osin voimassa olevaa alueellistamislain säännöstä, mutta ei olisi rajoittunut valtion alueellisten tai paikallisten yksikköjen tai toimintojen lakkauttamista tai supistamista koskeviin tapauksiin. Ehdotettu säännös sisältäisi lisäksi mahdollisuuden pidättää myös päätöksiä, jotka määrittelevät yksiköissä tarjottavien palveluiden saatavuutta.

Pykälän perustelujen mukaan ministeriön pidättämistoimivaltaa voitaisiin käytännössä käyttää esimerkiksi tilanteissa, joissa päätetään uusien yksikköjen ja toimintojen sijaintipaikoista tai yksikköjen ja toimintojen lakkauttamista, mutta esimerkiksi myös, kun päätetään toiminnan merkittävästä supistamista tai laajentamisesta, palvelutarjonnan sijoittumisesta, palvelutarjonnan laajuudesta tai palveluiden aukioloajoista.

Rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 5 §:n 2 momentin mukaan sisäministeri ratkaisee rajavartiolaitoksen alueellisten ja paikallisten yksikköjen ja toimintojen lakkauttamista tai supistamista koskevat asiat, jotka ovat yhteiskunnallisesti tai taloudellisesti merkittäviä. Kyseessä on kuitenkin erityissäännös verrattuna ehdotetun lain 5 §:ään.

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö
Kontra-amiraali

Markku Hassinen

Lainsäädäntöneuvos

Jaana Heikkinen

**Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Rajavartiolaitos 10.02.2021 klo 16:17.
Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.**

JAKELU kirjaamo@vm.fi

TIEDOKSI RVLE oikeudellinen osasto, raja- ja meriosasto, suunnittelu- ja talousyksikkö